ABONNEMENTSPRIJZEN:
Voor één maand 1.75
Voor 3 maand ..... 5.—
Voor 6 maand ..... 10.—
Voor één jaar ..... 19.—

Redaktie, Beheer en Aankondigingen:
73, ST-JAKOBMARKT, 73
ANTWERPEN

Woensdag 13 Februari 1918 4de Jaarg N° 43 Prijs 5 centiemen voor België

Het Vlaamsche Nieuws

Verschijnt 7 maal per week

DE OPSTELRAAD: Hoofdopsteller Rat VERHULST, Dr. Aug. BORMS, Hoogleeraar Alb. VAN DEN BRANDE

AANKONDIGINGEN:
Tweede blad, den regel 1.50
Derde id. id. ..... 1.—
Vierde id. id. 0.50
Doodsbericht ..... 5.—

Elke medewerker is persoonlijk verantwoordelijk voor zijn schrijven, en bindt niet heel de Redaktie.

OFFICIEELE BERICHTEN

VAN DUITSCHE ZIJDE

DUITSCH AVONDBERICHT

Berlijn, Maandag 11 Februari.— Officieel:

Van de gevechtsterreinen valt niets nieuws te melden.

DUITSCH LEGERBERICHT

Berlijn, Dinsdag 12 Februari. — Officieel:

Westelijk gevechtsterrein

Front gen.-veldm. Kroonprins Ruppr. van Beieren:

Op vele punten van het front artilleriebedrijvigheid. Infanterie-afdeelingen voerden bezuiden St-Kwintijn *en op den Oostelijken* Maasoever *aan het* Caurières-woud *succesvolle verkenningen uit en maakten daarbij gevangenen.*

Front gen.-veldm. Hertog Albr. van Wurtemberg:

Tusschen Flirey *en de* Moezel *artillerie- en mijngevecht, dat zich heden morgen bijzonder in de streek van* Remenauville *verscherpte.*

Russisch en Roemeensch gevechtsterrein

De militaire toestand is aan het front tegenover de Groot-Russen en Roemenen onveranderd.

Italiaansch gevechtsterrein

Op de hoogvlakte van de Zeven Gemeenten *den geheelen dag levendige vuurstrijd. In plaatselijken aanval zuiverden Oostenrijksch-Hongaarsche troepen vijandelijke steunpunten aan de Zuidelijke helling van de* Sasso Rosso *en namen daarbij 6 officieren en 170 man gevangen.*

Balkanfront

Niets nieuws.

VAN OOST.-HONG. ZIJDE

ITALIAANSCH GEVECHTSTERREIN

Weenen, Maandag 11 Februari. — Officieel:

Op de hoogvlakte der **Zeven Gemeenten** felle vuurstrijd.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

BALKANFRONT

Sofia, Maandag 11 Februari. — Officieel:

In het dal van de **boven-Skoembi** hebben de Bulgaren door hun vuur een sterke afdeeling Fransche infanterie aan de **Tsjernvena Stena** alsmede bij **Bitolia (Monastir)** verjaagd. Af en toe zwol ons geschutvuur bewesten de **Wardar** aan. Verscheiden korte vuurovervallen der Bulgaarsche artillerie verstrooiden tal van Engelsche pelotons, die op onze stellingen bij den mond van de **Stroema** losstrokken.

VAN TURKSCHE ZIJDE

TURKSCHE FRONTEN

Konstantinopel, Zaterdag 9 Februari. — Officieel:

Geen enkele krijgsgebeurtenis van beteekenis.

VAN FRANSCHE ZIJDE

WESTELIJK GEVECHTSTERREIN

Parijs, Maandag 11 Februari. — Officieel:

Het vuur der Franschen heeft een overvalspoging bij **Irwincourt** gestremd.

Op den rechteroever van de **Maas** hebben de Duitschers, na een verwoede beschieting op het front van **Bois der Caurières**, een overval gedaan, die leidde tot een levendig gevecht. De Duitschers moesten terug en lieten den Franschen dooden achter.

In den **Elzas** sterke bedrijvigheid van het geschut in de streek van den **Violu** en den **Bontomme.**

VAN ENGELSCHE ZIJDE

WESTELIJK GEVECHTSTERREIN

Londen, Maandag 11 Februari. — Officieel:

Australische troepen hebben in den afgeloopen nacht een geslaagde overrompeling uitgevoerd op de Duitsche stellingen ten Zuidoosten van **Meessen.** Behalve andere verliezen die den vijand werden toegebracht, hebben wij 28 gevangenen genomen.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

ITALIAANSCH GEVECHTSTERREIN

Rome, Maandag, 11 Februari. — Officieel:

Gisteren zijn onstuimige concentraties van het geschutvuur en stormloopen van de vijandelijke infanterie bewesten en beoosten het dal van de **Frenzela** opgevolgd.

Tegenover onze nieuwe stellingen op den **Monte di Val Bella** en den **Collo del Rosso** heeft het wel gerichte vuur onzer batterijen het optreden der tegenstanders afdoende verstikt. Verder Oostwaarts op de Zuidelijke hellingen van de **Sasso Rosso** trachtten Oostenrijksche afdeelingen onder bescherming van hun vuur bij herhaling eenige dekkingsloopgraven te bezetten, die Italiaansche soldaten vóór onze linies hadden bezet. De Oostenrijkers werden daar door moorddadig afsperringsvuur telkens in verhinderd.

TELEGRAMMEN

DE GEBEURTENISSEN IN RUSLAND

Eene Oekreensche overwinning

Men meldt uit Stockholm dat de troepen der Rada eene groote overwinning over de bolsjewiki hebben behaald nabij Sarai. Zij hebben drie duizend mitrailleurs, 20.000 geweren en 200 munitiewagens buitgemaakt. De poging der bolsjewiki om tot Kiew door te dringen is geheel mislukt. Zij hebben drie duizend dooden verloren.

De heilige oorlog tegen het bolsjewikisme

«Le Matin» vernoemt uit Stockholm dat de Centrale Rada, die volgens het Oekreensch bureau te Stockholm nog immer te Kiew zitting houdt, den heiligen oorlog tegen de bolsjewiki heeft uitgeroepen. Volgens dezelfde bron zou de proklamatie van de algeheele scheiding tusschen de Oekrene en Groot-Rusland aanstaande zijn.

Naar de autonomie van Wit-Rusland

Men meldt uit Stockholm dat de op 18 December te Minsk door de bolsjewiki uiteengejaagde Wit-Russische gedelegeerden binnenkort weer zullen bijeenkomen om op plechtige wijze de autonomie van Wit-Rusland uit te roepen. De nieuwe staat zou de volgende goevernementen omvatten: Wilna, Grodno, Minsk, Litowsk, Mohilew, de westelijke distrikten van het goevernement Smolensk en de Noordelijke van het goevernement Tsjernigow. De Wit-Russen zullen de kostelooze verdeeling van den grond tusschen de bevolking proklameeren en de vorming van een nationaal leger bevelen.

Burgeroorlog, pest en cholera

Keulen, 11 Februari. — Volgens de «Kölnische Zeitung» melden berichten uit Petersburg, dat in geheel Rusland de verscherpte oorlogstoestand is afgekondigd.

Tengevolge van de om zich heengrijpende besmettelijke ziekten is het sterftecijfer schrikbarend gestegen. In St-Petersburg sterven dagelijks 600 menschen. De pest en de cholera breiden zich snel uit.

In St-Petersburg zijn wederom onlusten uitgebroken. De roode garde vuurde op de betoogers.

Stockholm, 9 Februari. — In den nacht van 7 Februari is een gewapende bende de Opstandingskerk te Petersburg binnengedrongen en heeft deze geplunderd. Zij werd door Lettische burgerwacht verrast en nam na een hevigen strijd de vlucht.

In vele stadswijken zijn winkels en wijnpakhuizen geplunderd.

ENGELSCHE PERSSTEMMEN OVER DEN VREDE MET DE OEKRENE

Londen, 11 Februari. — De beschouwingen in de pers over den vrede der Centralen met de Oekrene zijn weifelend, daar niemand weet wat te denken van het draadlooze telegram der maximalisten, behelzend dat de Rada het onderspit zou hebben gedolven en Kief in handen is der bolsjewiki.

De bladen betoogen dat Duitschland in elk geval eerst over geruimen tijd graan uit de Oekraine zal kunnen krijgen.

De pers onthoudt zich van bespiegelingen over de vraag of de politiek der geallieerden tusschen de bolsjewiki en de Oekraine een keuze moet doen.

De «Daily Chronicle» schrijft: In verband met deze gebeurtenis (den vrede met de Oekrene) moet de Engelsche regeering alle krachten inspannen om den invloed van Engeland in elke streek van Rusland te doen toenemen. Er mag geen sprake zijn van bij de pakken neerzitten of van een honding van beleedigde diplomatieke waardigheid en nog minder van een schelden op de regeering van de Oekraine of op eenige andere Russische regeering, omdat zij, nadat Rusland als geheel den oorlog had gestaakt, de eerste is geweest om vrede te sluiten.

Onze agenten moeten voeling houden met alle Russische regeeringen en onze raad en daad moet allen Russischen volken ter beschikking staan bij hun taak om het verkeer te hervormen, den handel te verlevendigen en de ontginning van de reusachtige natuurlijke hulpbronnen te hervatten.

Evenmin als de Duitschers kunnen wij onze beste krachten aan deze taak wijden, zoolang de oorlog voortduurt, maar wij moeten, evenals de Duitschers er onverwijld een begin mee maken.

Rusland is een land met een achterlijk verleden en een tragisch heden, maar met een groote toekomst. Wij (en onze bondgenooten) mogen niet aarzelen onze houding naar die toekomst te bepalen.

DE DIENSTPLICHTKWESTIE IN IERLAND

Men meldt uit den Haag dat de clergyman Peet, van het eiland Man, tot drie maanden dwangarbeid veroordeeld is geworden wegens propaganda tegen den militairen dienstplicht.

EEN VERKIEZING

De verkiezing die in het kiesdistrikt South Armagh, in Ierland, komt plaats te hebben, is buitengewoon teekenend. Zij heeft inderdaad de volgende uitslagen gegeven:

Donnelly, nationalistisch kandidaat, 2216 stemmen; Mac Carten, Sinn-Feiner, 1299 stemmen.

De Sinn-Feinerkandidaat, die het onderspit delft, had deelgenomen aan den opstand van Dublin in 1916; vervolgens was hij naar Amerika gevlucht. Op het oogenblik zit hij in de Vereenigde Staten gevangen voor het trachten van een paspoort te verkrijgen door middel van valsche papieren, en nochtans heeft hij, zonder eenige tusschenkomst van zijn kant, een aanzienlijk aantal stemmen op zich vereenigd.

ABD-UL-HAMID †

Konstantinopel, 10 Februari. — De vroegere sultan Abd-ul-Hamid is vandaag aan longontsteking overleden.

Een keizerlijk iradee gelast, dat de lijkplechtigheden morgen plaats zullen hebben op de wijze, die een gebieder waardig is.

EEN BRITSCHE TORPEDOJAGER GEZONKEN

Londen, 11 Februari. (Officieel.) — De Britsche torpedojager «Boxer» is in den nacht van 8 Februari wegens een botsing in het Kanaal gezonken.

De «Boxer» behoorde tot een stel torpedojagers, die van 285 tot 355 ton meten en een bemanning hebben van 45 tot 50 koppen.

DE KEIZER AAN VON HERTLING

Berlijn, 11 Februari. (Officieel.) — Z. M. de Keizer heeft heden het volgende telegram aan den rijkskanselier, graaf von Hertling, gezonzen: Het bericht van het sluiten van den vrede heb ik ontvangen met een gevoel van dankbaarheid jegens God, die in deze zware tijden zijn beschermende hand zichtbaar boven Duitschland en zijn politiek opgeheven houdt. Na zware, zegevierende gevechten met een wereld van vijanden is de ons met een ijzeren ring omklemmende gordel van vijanden voor de eerste maal tot springen gebracht; voor de eerste maal in de reusachtige worsteling heeft het Duitsche volk, met een onweerstaanbare kracht en met een goed geweten, in volkomen eensgezindheid met zijn bondgenooten een vrede bereikt. God zal ons en onze bondgenooten ook bij onze verdere taak behulpzaam zijn.

ROEMENIE EN DE CENTRALEN

Londen, 10 Februari. — Reuter verneemt, dat het ultimatum, dat Duitschland aan Roemenië heeft gericht (om de vredesonderhandelingen te openen) Zaterdag verstreken was.

Het Engelsche ministerie van buitenlandsche zaken heeft bevestiging ontvangen van het bericht, dat het Roemeensche ministerie afgetreden is.

Jassy, 11 Februari. — De Koning heeft generaal Averescu met de vorming van een kabinet belast.

Londen, 10 Februari. — Uit Bazel wordt over Parijs geseind, dat de Duitsche bladen melden, dat Mackensen den 6den dezer een ultimatum aan Roemenië heeft gezonden, om binnen vier dagen de vredesonderhandelingen te beginnen. Het Roemeensche kabinet is afgetreden.

Londen, 11 Februari. — Reuter verneemt: in Roemeensche kringen blijft de gemeenschap in stand met Jassy, waar de koninklijke familie nog toeft. Sinds het afloopen van het Duitsche ultimatum op 9 dezer is niets vernomen van eenige ontwikkeling van den toestand. Men weet niet precies, wat dit ultimatum inhield, maar gelooft, dat het bedekte bedreigingen met een Duitsch offensief bevatte.

Het Roemeensch kabinet is wegens verschil van meening tusschen de liberale en de konservatieve leden afgetreden. De koning besloot tot de samenstelling van een regeering boven de partijen onder leiding van generaal Averescu. Men ziet in, dat de toestand op het oogenblik veel te delikaat en duister is om daaromtrent een bruikbare meening ten beste te kunnen geven.

DE BURGEROORLOG IN FINLAND

Stockholm, 10 Februari. — Het Zweedsche telegrambureau vernoemt uit Haparanda:

Reizigers die op weg naar St-Petersburg waren, zijn bij het station Nilppula ten Noorden van Fommatfors genoodzaakt, naar Tornea terug te keeren. Zij vertellen dat Femmerfors gisteren door de witte garde is veroverd. Het spoorweg- en telegraafverkeer tusschen Tornea en Uleaborg is nu open.

Over de gevechten om Uleaborg zijn nu bijzonderheden ontvangen. De witte garde telde 700 man, de roode garde 1500 man, o. w. 400 Russen. Van dezen zijn 1300 man gevangen genomen. Drie-en-twintig wagonladingen geweren en munitie zijn buitgemaakt.

Bij den opmarsch van Gamala Karleby naar Uleaborg is Brohestad na een gevecht van twintig minuten genomen.

De witte garde heeft nu ook de overmacht in Wobirg. Daarop wijst het feit, dat het spoorwegverkeer tusschen St-Petersburg en Wiborg verbroken is.

Volgens een draadloos bericht van den distriktsraad in Wase, hebben op 8 Februari roode gardes gekapituleerd. Meer dan 500 man van de roode garde zijn gevangen genomen. Van de witte garde zijn acht man gedood en negentien gewond, van de burgerlijke bevolking vier menschen gedood. Bij St-Andree in Karelen heeft de witte garde zes snelvuurkanonnen, twaalf machine-geweren, groote hoeveelheden schietvoorraad, levensmiddelen, een schip en geweren veroverd. Bij Wiimula is een gevecht gaande. Op de overige fronten trekt de vijand, plunderend en brandstichtend, terug.

Kopnhagen, 10 Februari. — Een korrespondent, die door «Berlingske Tidende» naar Finland was gezonden, heeft van boord van het Zweedsche hulpschip nog het volgende geseind:

Poolsche en Oekrainische soldaten hadden zich te Sveaborg in de vesting verzameld, omdat zij geen steun wilden bieden aan de roode garde. J.l. Zondag werden zij echter door Russische matrozen overvallen, die velen van hen doodden of verwondden.

Een Finsch geleerde had, met tranen in de oogen, aan den korrespondent verklaard, dat de huidige toestanden in Finland de vernietiging van de Finsche beschaving beteekenen. Indien Europa niet ingrijpt is Finland onherroepelijk overgeleverd aan de barbaarschheid.

«Berlingske Tidende» vernoemt uit Stockholm, dat het Finsche gezantschap meedeelt, dat de belangrijke plaats Vuopio, in het binnenland van Finland, na een gevecht van elf dagen, door de Finsche burgertroepen is veroverd. Daarbij werden 50 man van de roode garde gevangen genomen.

Nystad bevond zich gisteren in de handen van de burgertroepen later evenwel moesten dezen de stad ontruimen, en, 500 man sterk, over het ijs den terugtocht aanvaarden naar de Alandseilanden.

In Tornea zijn gisteren elf Russen, die aan het organiseeren van den opstand in Finland hadden deelgenomen, door den krijgsraad veroordeeld en doodgeschoten. Onder hen was de Russische kommissaris der bolsjewiki Smirnof.

Stockholm, 11 Februari. — Volgens bij het Finsche gezantschap ingekomen telegrammen neemt het schrikbewind der roode garde te Wiborg onbeschrijflijke afmetingen aan. De meeste partikuliere huizen zijn geplunderd. Ook heerscht er hongersnood. Ritmeester Ignatius, de veroveraar van Uleaborg, vroeg het Finsche gezantschap telegrafisch of van Zweden hulp te verwachten is. De Russische soldaten plunderen, dooden, branden den boel plat en schieten met machinegeweren op hun gevangenen.

HEVIGE BOSCHBRAND IN DE PYRENEEN

Een brand van ongehoorde hevigheid heeft honderden hektaren levensboomen vernield op het grondgebied der gemeente Montfort in de Pyreneën. De departementale weg van Montfort naar Rivehaute heeft het vuur tegengehouden en een verschrikkelijke ramp verhinderd. De schade is zeer belangrijk. Het onderzoek door het parket ingesteld heeft geleid tot de aanhouding van den timmerman Prat uit Montfort, op wien zware vermoedens rusten.

VLAANDEREN en de VREDE

Als passend slot van de reeks: Het Heden van Vlaanderen, behandelde, in de zaal «Van Wesenbeke», Juffrouw Anna Mortelmans het onderwerp: *De Vrede, eerste voorwaarde tot Vlaanderen's Herstel.* Nu ons Vaderland, nu Vlaanderen zóóveel te lijden heeft, nu zijn hartebloed wordt gestort in de groote wereldramp, is het een sterke, echt-nationale gedachte dat we alles niet vergeefs zullen gedragen hebben, en schoon-vaderlandsch werk mag het heeten, te zorgen, uit al onze kracht dat de vrede die één's toch komen moet, ons volk vergoedde wat het doorstond. Dàt werk maakte juff. Mortelmans, op de talrijke volksvergaderingen waar ze het vredeswoord, maar ook den Vlaamschen eisch verkondde, voor een aanzienlijk deel tot het hare. Daarom konden de leiders van het verbond «Voor Vrede en Vrij Vlaanderen» de spreekbeurt van verleden Vrijdag aan niemand beter toevertrouwen. De opkomst, die we nooit zoo talrijk zagen, — geen plaatsje bleef onbezet, — de bijvalsbetuigingen, die bij 't einde der voordracht tot een *triomf*, niet alleen een *sukses*, groeiden, bewezen dat overigens afdoende.

In mooie, warme, rythmische en beeldrijke taal leidde spreekster 't onderwerp in met een herinnering aan de eeuwenoude Vlaamsche schoonheid in tempels en kerken: evenals daar berust in de menschelijke samenleving alles op evenwicht. De minste stoornis kan een ramp na zich slepen. En zoo gebeurt het ook. «Wij, menschen, hebben kathedralen opgericht, die voor eeuwen bleven staan, maar de kathedraal der menschelijkheid wisten wij tot hiertoe niet in stand te houden, niet één enkele eeuw». Kunnen we onze maatschappij bij een tempel vergelijken, dan is Vlaanderen daarin het kruisnunt. 't Eerst werd het in de woeling meegesleept, en 't kan de vernieling gewijd zijn, moet die nog langer voortduren. Daarom: «Waar oorlog de schendende hand aan onze kostbaarste heiligdommen slaat, rust thans op ons de dure plicht, bezwerend onze taal te mengen in het koor van stemmen, dat met klimmende kracht het sluiten' van den vrede eischt». Veel hebben we reeds verloren, veel moet worden hersteld: maar een nog dringender noodzakelijkheid is er: 't behoud van ons volk, van alles «wat hier reeds eenmaal te veel aan ondergang werd blootgesteld. Ja! ditmaal: Antwerpen let op uw toren, Mechelen op Rombaut, Leuven op uw stadhuis. Wij geven ons Vlaanderen niet meer goedwillig prijs, geen boom, geen huis, niet om 't applaus van heel de wereld. Wij moeten verklaren, vast en luid, opdat heel de wereld het goed zou hooren, dat wij niet langer meer verkiezen door haar slechts beklaagd en geofferd te worden; dat wij smalend versmaden de zoogezegde heldenrol van lijden en zwijgen en sterven, die zij ons wel zou willen toebedeelen; en dat wij niet, niet begeeren dat groote volkeren den strijd om 't bestaan van ons kleine volkje, tot het bitter einde toe, komen strijden op ons eigen grondgebied». Zoo klinkt de stem van wie weten in Vlaanderen, en geestdriftige toejuichingen onderlijnden die woorden.

Spreekster gaat nu den nood, die de oorlog over ons volk gebracht heeft na. Onze haven ligt verlaten. Onze dokkers slenteren langs de straten met de handen in de broekzakken. Zij werden de «ondersteunden», en ons volk groeit zoo langzamerhand, maar niettemin zeker, tot een bedelvolk. Alle begrip van eerlijkheid vliedt: de woekerhandel tiert, welig als geen onkruid ooit... woekerde. De lichamelijke gezondheid onzer menschen, vooral onzer proletariërs, is ondermijnd, en de jeugd, de kracht der toekomst, de jeugd, Vlaanderen's hoop, is ziek, verzwakt, of staat op 't punt het te worden. Kan alles hier nog hersteld worden? Of moeten alle krachten thans in werking worden gebracht om te redden wat nog te redden valt? Om 't even: vrede, vrede, vrede! Vrede: eerste voorwaarde van herstel.

Maar deze vrede, gaat het verder, daalt niet zoo uit den hoogen over ons, arme menschjes, neer! Wij moeten zelf klaarziend dóór de verwarring heen, een nieuwe, stevige wereldorde tot stand brengen, en het evenwicht op die wijze trachten te herstellen. En een zelfstandig Vlaanderen, dit zoo belangrijke kruispunt, moet, tot die nieuwe wereldorde, de grondslag zijn. Want «hier, om met Liederik te spreken, hier ligt het zwaartepunt van Europa». Vlaanderen is tot grootsche dingen voorbeschikt. Hier leeft een tragisch volk, dat den haat om het gepleegde onrecht luider spreken laat dan het zuivere, klare inzicht van zijn belangen. Wij, de bewusten, daaronder, integendeel, wij die weten dat het in 't belang van Frankrijk, één's de drager van de hegemonie in W. Europa, ligt, het Germaansch element in België er onder te krijgen, die weten dat Engeland sinds 1830 de daaruit voortspruitende verfranschingspolitiek in de hand werkt, wij slaan de hulp, die Duitschland ons aanbiedt, niet af, omdat we meenen er op te mogen betrouwen dat de Vredeskonferentie eventueele Duitsche veroveringsplannen te onzen opzichte wel zou weten te verijdelen.

Maar erger verdwaald zijn nog de passieven, die meenen dat wij ons recht later, van de Belgische regeering moeten afdwingen. Die regeering was altijd samengesteld uit een overwegend aantal Franschgezinden, gaf alleen aan den drang van het in zijn verbastering toch niet alle zucht naar eigen leven verloren hebbende Vlaamsche volk toe, als ze niet anders kon. En dan: *de Vlaamsche zaak staat of valt met de aktivistische beweging.* En vallen zal die niet! Wij zetten het werk van vroeger voort, maar niet moeizaam, wel levenskrachtig, blij, temidden van den nieuwen, grooten tijd. Van wat sterven gaat verwijderen wij ons. Vlaamsche opschriften beitelen op gebouwen die 't instorten nabij zijn, loont de moeite niet. Wij volgen den weg dien het wereldgebeuren ons aanwijst, en dat is de weg naar Vlaanderen's zelfstandigheid.

Vrede is een voorwaarde voor Vlaanderen's herstel, maar Vlaanderen's herstel is ook een voorwaarde voor den vrede, en daarom zien wij met vast betrouwen de toekomst, den dag waarop de nieuwe wereldorde zal geschapen worden, tegemoet.

Menigmaal werd deze voordracht door toejuichingen onderbroken. Tusschen spreekster en auditorium heerschte een samenvoelen, dat zich ten slotte uitte in de geestdriftige ovatie die haar werd gebracht. We sluiten ons van ganscher harte hierbij aan. Van deze gevoelens maakte heer Leo Augusteyns, onze volksvertegenwoordiger, zich eveneens de tolk.

Het aktivistische werk gaat voort, en 't gaat prachtig!

De tijd dat men zeggen kon dat de flaminganten geen vrouwen in hun gelederen hadden is thans voor goed voorbij. Ook werkende, forsche vrouwelijke krachten leggen thans van de algemeene nationale opleving getuigenis af. 't Is een teeken dat alle hoop rechtvaardigt, en... alle fluitjes ter wereld kunnen daartegen niets.

En dat een waagstuk, als 't inrichten van een reeks voordrachten over kultureele onderwerpen, zoo schitterend slaagt, mag, de waarde van 't gepresteerde werk niet te na gesproken, toch nog blijde verwondering baren! We waren dat niet gewoon in Vlaanderen!

Dat kweekt hoop, en hoop doet kracht bloeien! Kracht hebben we noodig, nu meer dan ooit, omdat thans 't oogenblik is gekomen waarop ze 't doelmatigst kan worden gebruikt. Laten we dus sterker dan ooit rond onze leiders, onze voormannen, onze voordrachtgevers staan, rond allen die voor Vlaanderen iets willen doen:

Die blijk van *nationale solidariteit* zal een onzer hoogste troeven zijn.

Daarom wezen allen tegenwoordig, Vrijdag a.s., op de voordracht van heer Louis Verhulst, over: *Grootheid door Onderwijs.*

F. M.

STAD en LAND

DEBAT-AVOND. — Vandaag, Woensdag 13 Februari 1918, te 9 uur (T. U.), zal de heer Van Mieghem, als debatinleider optreden in de zaal «Van Wesenbeke», Van Wesenbekestraat, 7-9, te Antwerpen.

Onderwerp: Vlaanderen's Toekomst.

Het woord is vrij.

OPROEP. — Het «Komiteit voor Vlaamsche Kunstavonden» hoopt eind Februari te Brussel eene uitvoering der «Vlaamsche avonden» te geven, welke in het krijgsgevangenenkamp te Göttingen, onder leiding van Professor Dr. Wirth, met medewerking van een Nederlandsch vokaalsolokwartet en het Vlaamsch mannenkoor en orkest uit het kamp, in het afgeloopen jaar plaats vonden.

In die twee avonden — I. «Het oude Vlaanderen»; II. «Het nieuwe Vlaanderen» — verrijst in lichtbeld, in verbinding met de muziek en de begeleidende voordracht, Vlaanderen's grootheid, verval en wederopstanding; Vlaanderen's leven, lijden en strijden voor oogen en harten, van de vroegste tijden tot op den huidigen dag.

Daar bij deze gelegenheid ook de schoone «Schelde»-hymne van onzen Gentschen meester Lieven Duvosel zal worden uitgevoerd, welke den 3n November l.l. bij het Jubelfeest van 's Rijks Hoogeschool heeft weerklonken, richt het Komiteit een dringenden oproep tot alle vaderlandslievende Vlaamsche vrouwen, meisjes en jongens van Brussel en omstreken zich nog ten spoedigste voor het gemengd koor schriftelijk aan te melden bij den heer Aug. Reijaers, Anderlecht, 590, Steenweg op Ninove. Onkosten voor tram enz. worden vergoed.

De eerste herhaling zal in dit blad worden bekend gemaakt.

Een algemeene opkomst wordt verwacht. Dit eerste Vlaamsche kunstfeest te Brussel moet getuigenis kunnen afleggen van het herlevende en herboren Vlaanderen!

Niemand mag ontbreken, die medewerken kan!

LIEDERAVONDEN VOOR HET VOLK. (A. N. V.) Leider: Naud Reynaers; lokaal: Antwerpsch Koffiehuis, Van Straelenstraat. — Woensdag, 13 dezer, te 9 uur 's avonds (Torenuur), wekelijksche zangles. Gewone herhaling.

De noodige liederboekjes worden kosteloos den nieuwen leden uitgereikt.

Toegang vrij.

MANIFESTATIE IN 'T GEHEIM! — Er wordt onder de franskiljons in **'t geheim** een anti-Vlaamsche betooging op touw gezet. Vergadering op de Meir.

Wij zullen er zijn!

Ook te Antwerpen wordt het Mechelsch Smeekschrift in 't geheim rondgedragen.

Ditmaal is 't gericht aan Zijn Exc. Gouverneur-Generaal von Falkenhausen.

DE EERSTE AMERIKAAN... EEN BELG. — De «Tijd» vernoemt dat een korrespondent te Havre meldt dat de eerste Amerikaansche soldaat, die bij Verdun is gesneuveld, een Belg is. Hij heet Prudent van Risseghem, was uit Mechelen afkomstig en kort geleden als Amerikaansch burger genaturaliseerd.

Inschrijvingslijst

ten bate der verbrande Boekerij van het Krijgsgevangenkamp te Munster

Bedrag der eerste lijst:	fr. 2.275.—
Bedrag der tweede lijst:	190.—

3de Inschrijvingslijst

Ministerie Lager Onderwijs

Libbrecht, Julius	5.—
Schoonjans, Fr.	4.—
Reinhard, K.	2.50
Van Mieghem, R.	1.25
Coenen	1.25
Vandenhende	1.25
Van Goidsenhoven	1.25
Muselle, Jan	1.—
Van Laere, H.	1.25
Vermeersch, G.	1.25
Coolsaet, R.	1.25
Van Ael, J.	1.25
Van den Heuvel	1.25
Van Coillie, Marcel	1.25
Jans	1.25
De Cneudt, Rich.	2.50
Prenau, Steven	2.50
Josson, Maurits	2.50
Reinhard	2.50
Tanrez, H. L.	1.25
De Pré, G.	1.25
Tordeus, J.	1.25
François	1.25
Keyen	1.25

4de Inschrijvingslijst

Ministerie Wetenschappen en Kunsten

Von Zigesar	5.—
Van den Eynde, J.	5.—
Peremans, Ad.	3.—
Van den Berghe, Frits	5.—
Hindordael, Jef	3.—

Iets voor iederen dag

Willekeurige en uitdagende aanhoudingen

Wij gaan naar verscherpte toestanden en de franskiljonsche heerschappij, die Vlaanderen sinds 1830 in den klauw houdt, wil een kriezis uitlokken om zoo mogelijk de vaderlandsche strooming, die onweerstaanbaar door het Vlaamsche volk vaart, zoo mogelijk door een kras optreden nog te smoren.

Wie den wind zaait zal storm oogsten, en wij betreuren niet dat de franskiljonsche bazen en hun gedweeë werktuigen, nu hun uiterste pogingen inspannen.

De aanhouding van twee onzer Gevolmachtigden, Dr. Pieter Tack en Dr. Aug. Borms, is het sein dat van hoogerhand, en op hooger bevel, gegeven wordt.

Wij willen eerst het rechtspunt klaar maken voor onze lezers en wenden ons daarvoor tot een rechtsgeleerde, die onze zaak genegen is, doch zich alleen op rechtskundig standpunt zou plaatsen. Zijn bewijsvoering luidt aldus:

«Het Hof van Beroep is niet alleen zijn bevoegdheid te buiten gegaan, het heeft den eed, aan het gerecht gezworen, van zich niet met politieke zaken in te laten, verbroken. Dat is een zeer erg geval en een treurig voorbeeld, omdat het komt van de hoogste gerechtelijke macht. De gevolgen daarvan kunnen dan ook onberekenbaar zijn.

Volgens de regelen der Haagsche Konventie, gaan bij de bezetting van het vijandelijk grondgebied, de rechten van de wetgevende en bestuurlijke macht over in handen van den bezetter voor gansch het tijdperk der bezetting.

De besluiten van den Gouverneur-Generaal van België zijn **rechtsgeldige** besluiten van een **bevoegde Overheid,** daar zij immers gesteund zij op de overeenkomst van den Haag, die in ons land kracht kreeg door de Wet van 20 Mei 1910 en zij ook gesteund kunnen worden op de bewijsvoering van een Arrest van het Hof van Verbreking van 20 Mei 1915.

De Gouverneur-Generaal heeft door een bijzonder dekreet, de Kommissie der Gevolmachtigden van den Raad van Vlaanderen gemachtigd, een beraadslagende medewerking uit te oefenen aan de wetgeving voor Vlaanderen.

Wij hebben dus gelijk te zeggen dat de aanklacht van het Beroepshof tegen de Vlaamsche leiders ingebracht, op geen grondvesten berust, daar zij, alvorens de Kommissie van Gevolmachtigden in staat van beschuldiging te stellen, zouden moeten uitmaken, en dit wel in strijd met hooger genoemd arrest van het Belgisch Hof van Verbreking, dat het gezegd dekreet van den Gouverneur-Generaal geen rechtsgeldig besluit is.

Van den anderen kant hoeft de Raad van Vlaanderen de onwerping niet te aanvaarden als zou zijne beslissing van 22 December 1917, nopens de Zelfstandigheid van Vlaanderen, een onderneming zijn tegen het voortbestaan van België, of een poging om de getrouwheid der burgers jegens den Koning tot wankelen te brengen.

Alles ging tot nogtoe alleen tegen de Haversche regeering en de zelfstandigheid van Vlaanderen sluit het voortbestaan van België niet uit. Indien België bij het sluiten van den vrede hersteld moest worden, zou slechts de zelfstandigheid der beide volkeren die binnen de Belgische grenzen leven, een duurzame en stevige waarborg vormen voor zijn sterkte in kultureel, ekonomisch, politiek en zelfs in militair opzicht, omdat alleen zulk België, waarin evenwicht heerscht tusschen beide volksstammen die het land bewonen, aan al de groote buurstaten de zedelijke waarborgen kan bieden dat door een dergelijk België geen eenzijdige, doch een loyale politiek zal worden gevoerd.

De Belgische regeering daarentegen heeft, door zich met handen en voeten te binden aan de Entente, de voordeelige positie die België bekleedde in het internationaal konflikt, vrijwillig prijsgegeven, omdat zij daardoor afstand gedaan heeft van hare gewaarborgde onzijdigheid om een militair bondgenootschap met de Entente te sluiten. Door dit feit, alsook door het bijtreden tot de besluiten der ekonomische konferentie van Parijs, waardoor de regeering het inzicht te kennen gaf den oorlog tegen de centrale mogendheden, op ekonomisch gebied, te willen voortzetten, ook na het sluiten van den vrede, heeft de Belgische Regeering aan de voorstanders der inlijving van België bij den Midden-Europeeschen blok, de bewijsgronden aan de hand gedaan, die zij, bij een gebeurlijke overwinning der Centralen, ten voordeele hunner plannen zouden kunnen doen gelden.

Door het uitblijven van politieke verklaringen der Belgische regeering tegen den veldtocht van de «XXe Siècle» en dergelijke, voor de inlijving, door België, van het grondgebied eener bevriende natie (Hollandsch Limburg en Zeeuwsch Vlaanderen) heeft de regeering het aanzien van België bij de neutraal gebleven mogendheden van Europa zoozeer ondergraven, dat België, bij een gebeurlijke overwinning van de Centrale Mogendheden, misschien niet meer op de ondersteuning der neutralen zou kunnen rekenen, wanneer het aanspraak maakt op het herstel van zijn souvereiniteit.

Door haar schrikbewind aan het front ten opzichte van de Vlaamsche soldaten in het Belgisch leger, waar, naar de verklaring van « Vrij België », soldaten werden gestraft enkel en alleen omdat zij Vlamingen zijn, heeft de regeering onder de Vlaamsche soldaten een revolutionnaire stemming verwekt, waarvoor priester Van der Meulen haar heeft gewaarschuwd en alzoo heeft de Belgische Regeering zelve den voortgang der wapenen van Duitschland tegen de Belgische landmacht in de hand gewerkt door de getrouwheid, der officieren en soldaten jegens den Koning en den Staat, tot wankelen te brengen.

De politiek der Belgische regeering heeft, zooals uit bovenstaande duidelijk blijkt, het bestaan van den Belgischen Staat in gevaar gebracht en wanneer er iemand van verraad tegen België moet worden beschuldigd, dan zijn het de Broqueville en zijne handlangers die daar in de eerste plaats voor in aanmerking komen.

De willekeurige daad, te Brussel gepleegd, bewijst hoe de Vlaamsche rechtseischen gevreesd worden, en 't Vlaamsche volk een macht is geworden in België. »

Tot hier de onomstootbare bewijsvoering van een rechtsgeleerde. Nu dit punt is uitgemaakt, zullen wij al de gevolgtrekkingen nemen die uit de schandige handelwijze van het Brusselsch gerecht noodwendiger wijze voortvloeien. Nogmaals kwam het offensief vanwege de franskiljons. Aan hen de geheele verantwoordelijkheid.

LUC.

DE OORLOG

Telegrammen

IN DEN ENTENTEKRIJGSRAAD

Men meldt uit Lugano dat generaal Cadorna in den Entente-krijgsraad vervangen is geworden door Giardino, oud-minister van oorlog en tot dusver onderstaatssekretaris. De redenen die aanleiding hebben gegeven tot deze persoonsverwisseling zijn onbekend.

VERVOLGINGEN TEGEN MAURICE BARRES

De voorzitter der Fransche Kamer heeft in de laatste zitting medegedeeld, dat hij een verzoek ontvangen heeft tot opheffing der parlementaire onaantastbaarheid tegen een gedeputeerde. Dit verzoek betreft den heer Maurice Barrès, afgevaardigde van Parijs. Het gaat uit van een publicist, den heer Rappoport, betrokken door den heer Barrès in de handelingen der revolutionnaire Russen te Parijs, bij gelegenheid van zijn artikels hierop betrekking hebbende.

DUIKBOOT-OFFERS

Berlijn, 12 Februari. — Officieel :

In het Oostelijk gedeelte van het Kanaal en aan de Westkust van Engeland vernietigden onze duikbooten 18.000 b. r. t. vijandelijk handelsscheepsruim. Alle schepen, met uitzondering van één, op ballast varend, waren geladen. Een ongeveer 5000 ton groot stoomschip werd uit een konvooi uitgeschoten. Een andere alleenvarende stoomer van minstens 6000 b. r. t. werd, trots sterke dekking, in den grond geboord.

Berlijn, 11 Februari. — Officieel :

In het versperde gebied rondom Engeland hebben de Duitsche duikbooten vijf stoomschepen en zeven visschersvaartuigen in den grond geboord, waaronder het Engelsche stoomschip « Ferryhill » en een tankschip van middelmatige grootte, dat dicht bij de Engelsche Oostkust tot zinken werd gebracht. De visschersvaartuigen werden in het Kanaal vernietigd.

HET OPHEFFEN VAN DEN OORLOGSTOESTAND IN HET OOSTEN

Brest-Litofsk, 10 Februari. — Na zijn verklaring dat de oorlogstoestand tusschen het Vierverbond en Rusland geëindigd is, heeft Trotzky voorgesteld, de besprekingen over de hervatting van de wederzijdsche diplomatieke, konsulaire, juridische en ekonomische betrekkingen rechtstreeks te doen geschieden tusschen de betrokken regeeringen of door bemiddeling van de reeds te St-Petersburg vertoevende kommissies van het Viervoudig Verbond.

Berlijn, 12 Februari. — Lijk het « Berliner Tageblatt » verneemt, zou staatssekretaris von Kuhlmann op dit oogenblik zich op weg van Brest-Litofsk naar Berlijn bevinden. Het is waarschijnlijk dat Trotzky op weg naar Sint-Petersburg is. Bijgevolg zou de historische rol, die Brest-Litofsk eenigen tijd lang gespeeld heeft, voor afzienbaren tijd, voorbij zijn.

Wij lezen in de N. R. C. (avondblad van Maandag 11 dezer) :

De vrede tusschen de centralen en de Oekrainsche Volksrepubiek deed reeds vermoeden, dat de onderhandelingen met centraal-Rusland nu ook spoedig tot een einde zouden komen.

Het slot is er nu, en het is verrassend.

De toon tusschen de wederzijdsche onderhandelaars was hoe langer hoe vijandiger geworden. Trotzky toonde niet de minste neiging zijn voorwaarden te matigen, de centralen toonden geen neiging voorwaarden te aanvaarden, die zoo weinig in overeenstemming met de krachtsverhouding der onderhandelende partijen was. De centralen legden zelfs eenige onverschilligheid voor de uiteenzettingen van Trotzky aan den dag en schenen den weg op te gaan, zich met een afzonderlijken vrede met de Oekraine te vergenoegen en Groot-Rusland maar in zijn sop te laten gaar koken, gezien dat het te uitgeput was en al te veel binnenlandsche vijanden had om, ook al werd het weer oorlogstoestand, nog gevaarlijk te kunnen worden. Dat kon er dus op worden gewaagd. In totale tegenstelling met de strekking van al wat hij tot nog toe te Brest-Litofsk had verklaard, heeft Trotzky echter bakzeil gehaald.

Zijn voorwaarden kon hij niet doorzetten, en wat doet hij nu? Hij verklaart kort en goed den oorlog voor geëindigd en demobiliseert het heele Russische leger.

Onvoorwaardelijke demobilisatie, kan het erger? Dit staat toch gelijk met een onvoorwaardelijke overgave. Trotzky heeft niet gevraagd wat de Duitschers van zijn verklaring omtrent het ophouden van den oorlogstoestand denken, maar dat is ook niet noodig. Zij kunnen immers nu alle voorwaarden bepalen en ten uitvoerleggen, die hun goeddunkt. Als er een macht ter wereld is, die hen dat zou kunnen verhinderen, dan is deze macht stellig niet in Rusland te zoeken. Willen zij het bezette gebied kortweg inlijven, willen zij Litauen tot een koninkrijk verklaren, of wat dan ook, zij kunnen hun gang gaan, Trotzky zal het hen niet verhinderen. Hij bemoeit zich niet verder met de zaak, verklaart den oorlog voor uit en gaat naar huis, evenals de Russische soldaten. De vrede is voor Rusland veel slechter dan de centralen nog wel bereid waren bij verdere onderhandelingen te geven.

Eigenlijk heeft Trotzky ten slotte niets anders gedaan, dan, na verschillende pogingen om den werkelijken toestand te negeeren en een taal te voeren, die er geen rekening mee hield, dezen toestand in formule te brengen Want feitelijk is het zoo, zooals nu Trotzky heeft verklaart : Wij demobiliseeren maar, want we kunnen niet anders, ons ontbreken de middelen en de macht het legar onder de wapenen te houden ; laten de centralen maar doen wat ze willen, wij kunnen er feitelijk toch niets aan doen.

VELERLEI

— Een afgevaardigde van de Oekrainische republiek, Kassenko, is te Lausanne aangekomen. Men vermoedt dat hij onderhandelingen met de Entente wil aanknoopen.

— Het Engelsche parlementslid William Mac Caw, die op zijn buiten het « Kraaiennest », groote voorraden verzameld had — o.a. 134 pond rijst, 102 pond suiker en 53 pond thee — voor een gezin, dat met de dienstboden mee, uit 15 personen bestond, is tot 400 p. st. boete veroordeeld.

— Het vredestraktaat met de Oekraine bevat, zooals te verwachten was, tevens een handelstraktaat. Het is een anti-hongervrede. Verrassend is de loop van de Westelijke grens van den nieuwen staat. Van Galicië, waar veel Roethenen wonen, krijgt hij niets, maar hij krijgt wel een tamelijk groot stuk, van wat vroeger Kongres-Polen was mitsgaders de Zuidelijke punt van Litauen, zoodat bijvoorbeeld Brest-Litofsk binnen de Oekrainsche republiek ligt.

BINNENLAND

DOOR ENGELSCHE VLIEGERAANVALLEN GEDOODE EN GEWONDE BELGISCHE INWONERS

I. — MOESKROEN-BIJ-KORTRIJK. — Aanval van Engelsche vliegers, op 26 Januari.

a) Gedood : 0. Vandeputte, 8 jaar, 1 oom in het Belgische, 4 ooms in het Fransche leger ; Echtgenoote Elisa Vanhoutte, 44 jaar, 1 zwager in het Fransche leger ; J. A. Hespel, 7 jaar, de vader is in het Fransche leger ; R. Janssens, 7 jaar, 2 ooms in het Belgische leger ; H. Debarbieux, 50 jaar, 1 neef in het Fransche leger ; D. Vanwolleghem, 21 jaar, 3 neven in het Belgische leger.

b) Zwaar gewond : Eliza Devos, 19 jaar, 1 zwager in het Belgische leger ; R. Vanderwolle, 17 jaar, 9 neven in het Belgische leger ; Maria Depoorter, 47 jaar, 1 zwager in het Fransche leger ; Rob. Steyaert, 8 jaar.

c) Licht gewond : A. Aspeel, 17 jaar.

d) Gewond : Amelia Vanwolleghem, 55 jaar, 3 neven in het Belgische leger ; J. L. Hovelague, 63 jaar ; E. Esouenet, 13 jaar, 1 broeder in het Belgische leger ; P. Vanthorre, 13 jaar, 1 broeder in het Belgische leger ; L. Gamaio, 26 jaar ; H. Desmet, 46 jaar ; L. Catteau, 9 jaar, 1 oom in het Belgische leger ; Maria Boonaert, echtgenoote, 25 jaar, 1 zwager in het Belgische legar.

II. — ERTVELDE, Oost-Vlaanderen. — Aanval van Engelsche vliegers op 25 Januari.

Gewond : R. Mils, 22 jaar, Evergem-Hulleghem, 1 broeder in het Belgische leger ; G. Serzant, 22 jaar, Sleidingen, 1 broeder in het Belgische leger ; M. Mattijs, 10 jaar, IJvergem-Hullegem, vader in het Belgische leger.

UIT TIENEN

VLAAMSCH IN DE KOMITEITEN. — Kan men het gelooven dat in de zittingen van het Zout-Leeuwsch Nationaal Komiteit alles nog voortdurend in het Fransch afgehandeld wordt? Het is een hatelijke Franschdolheid in de hoogste mate, want al die heeren zijn Vlamingen van het zuiverste ras, hetgeen overigens hoorbaar kan opgemaakt worden uit hun tongval en hun Fransche... redenaarskunst ! Franschonkundige afgevaardigden van den buiten zijn alzoo — spijtig genoeg — belet vaak zeer belangrijke en gegronde op- en aanmerkingen in de besprekingen in te brengen en staan vernederd, verlegen en verbrouwererd op dat Fransch gedoe te kijken, even onthutst alsof ze het in Keulen hoorden donderen !

En zulks gebeurt dan nog in eene uitsluitend Vlaamsche streek ! Niet waar, er zijn geene Vlaamsche verongelijkingen meer ! Niet waar, 't is nu.. den moment niet ? Is de tijd dan nog niet gekomen om een einde te stellen aan den vernederenden staat van verstooten tweeden burger !

VERORDENING TEGEN DEN WOEKERHANDEL. — Andermaal wordt ter kennis gebracht : Tot bestraffing en tot verbeurdverklaring der waren ten bate van de Belgische bevolking zal worden overgegaan :

a) In geval landbouwers, hoveniers en andere kweekers van landbouwvoortbrengselen voor hun waren prijzen verlangen of laten betalen, die buiten alle verhouding zijn tot de kosten der vervaardiging.

b) Ingeval handelaars of voortbrengers, dus ook landbouwers, waren pogen achter te houden boven de benoodigde hoeveelheid en met het doel ze tegen hoogere prijzen te verkoopen.

c) Indin hij, die handel drijft in levenamiddelen, niet in staat is ten allen tijde de aan- en verkoopprijzen en den naam van den leveraar der koopwaar te bewijzen.

UIT HENEGOUWEN

GRAUWVUUR TE FONTAINE. — Een grauwvuuruitploffing heeft zich voorgedaan in den put n. 1 der koolmijnen te Fontaine-l'Evêque. Een enkel werkman, de genaamde Armille Blairon, 35 jaar oud, gehuwd en in de rue de Mons wonende, heeft het met zijn leven bekocht.

DIEVEN IN HET CENTRUM. — Vele handelaars die onze handelsbeurs bezoeken, zijn in verscheidene diefstallen van grooten omvang betrokken, namelijk in die van 16.500 kgr. koffie, 10.000 kgr. kakao en spek uit Brussel, eveneens in den rijstdiefstal te Henegouwen, die meer dan 400 beschuldigden op de strafbank te Mons zal brengen.

DRENKELING TE LUTTRE. — Men heeft het lijk van den genaamden Justinien Mary, van Fresnes-lez-Gosselies uit de vaart opgevischt.

GOED GESTRAFT. — Een waterverkoopster — die 40% melk bij het water voogt — is deze week door de boetstraffelijke rechtbank tot 1500 fr. veroordeeld.

BIJ ONZE MIJNWERKERS. — De mijnwerkers uit het Centrum hebben een verzoek aan het Provinciaal Voedingskomiteit te Mons gezonden om meer brood, boter, aardappelen en spek te vragen.

OORLOG AAN DE BOEREN. — Ze hebben het op de boeren gemunt. Voor eenige dagen is de hoeve Peeters te Villers in brand gestoken, er is voor 125.000 fr. schade.

— Op de hoeve Gathy, te Clairer, heeft men getracht de familieleden en de bedienden te vermoorden

EEN LIEFDADIGHEIDSTENTOONSTELLING. — Op 31 Maart zal er eene tentoonstelling plaats hebben ten voordeele van de zwakke kinderen te Morlanwelz. Deze tentoonstelling, ingericht door de kunstenaars, MM. Ruis en Hecq, zal meesterstukken van schilderkunst, teekenkunst, graveer- en beeldhouwkunst bevatten.

DIEFSTAL VAN BLOEM. — Het gerecht te Doornik houdt zich op 't oogenblik bezig met een zeer ernstige zaak aangaande bedrog in bloem van de bevoorrading te Peruwelz, waarin groote koppen betrokken zijn. Wij zullen de veroordeeling mededeelen.

— Een erge instorting heeft zich dezer dagen te Lessen in de steengroeven van den ond-senator Vandevelde voorgedaan. Een groep werklieden werd zwaar gekwetst door de steenen. Een hunner, Ovi de Delvigne, bleef op den slag dood.

— Te Ronquières viel eene dame, Elise Dardure genaamd, in de rivier « Brainette » en verdronk.

— Een arme vrouw uit Paturages is door een in werking zijnd stoomtuig gevat en op den slag gedood.

— Men heeft dezer dagen groote hoeveelheden koopwaren ontvreemd ten nadeele van de Voedingslokalen te Noirchain, te La Louvière, te Haine-St-Pierre en te Courcelles. De daders zijn voor 't oogenblik achter de grendels.

STAATSNIEUWS

AANGEHOUDEN. — Eergisteren werd de 25-jarige C..., verdacht van medeplichtigheid aan den diefstal van 4.000 kgr. suiker, op bevel van den heer onderzoeksrechter Taquet aangehouden en opgesloten ter beschikking van den heer prokureur des konings.

BRAND. — In den nacht van 11 op 12 dezer, een weinig voor 1 uur, ontstond' brand in het huis van Petrus Van Laer, in de Rotterdamstraat. De brand was ontstaan in een kamer van het gelijkvloers en werd veroorzaakt door de hitte van een stoofbuis. De pompiers, onder bevel van luitnant Posch, waren de vlammen spoedig meester. De schade bedoopt eenige honderden frank en is gedekt door verzekering.

DE STORM. — Eergisteren rond 6 uur 's avonds werd op den Boomschen Steenweg, op het Jezuietenhof, een bijna gansch ontwortelden boom door den hevigen wind neêrgesmakt en sleepte in zijn val telefoondraden mede.

AANRANDING. — Eergisteravond rond 10 uur werd Mevrouw De Coninck, uit de Hemelstraat, in de Rubenslei aan den achterkant van het klooster der Jezuieten, langs achter overvallen door een jonge kerel, die haar haar handzakje ontrukte en er mede op de vlucht sloeg ; het handzakje bevatte een som van 50 fr. en eenzelvigheidspapieren.

DIEFSTALLEN. — Uit den winkel van den beenhouwer Hertling, in de Londenstraat, werd een stuk verkenvleesch van 5 kgr. door een jongen van rond de 8 jaar oud gepikt.

— Van Siegfried Fricke werd een koffer met levensmiddelen gerobberd.

— Ten nadeele van Lodewijk Klepper, wonende in de Abdijstraat worden twee jouffers en een partij plunken ontvreemd.

— Van vrouw Kerkhoff, uit de Rotterdamstraat, werd haar paletot gerobberd.

— Eergisteravond werd van vrouw wed. Thibaut, uit de Lange Leemstraat, op de tram haar handzakje met een som van ongeveer 250 frank gepikt.

— In den goudwinkel van de wed. Sebrechts kwam eergisteravond een persoon en vroeg een gouden stempelring te bezichtigen ; zoodra hij hem beet had sloeg hij er mede op de vlucht ; de ring had eene waarde van 75 frank.

SLIMME DIEVEN. — Bij de wed. Van de Velde, handelaarster in grafzerken op den Sint-Bernardschen Steenweg, werd een schrijfboek gepikt waarin alle noodige inlichtingen staan om bij de klanten kwitanties te innen.

BELANGRIJKE DIEFSTAL. — Ten nadeele van het Voedingskomiteit voor het Noorden van Frankrijk werden uit een wagon 44 zakken, samen 2066 kgr. suiker gestolen. Denkelijk werd de diefstal op den spoorweg of in het station gepleegd.

MELDEAMBT. — De jongelingen geboren in 1901 moeten zich ten gemeentehuize aangeven vóór 15 Februari. Het gemeentebestuur zal hun dan binnen kort eene meldekaart doen overhandigen. De belanghebbenden worden verzocht alle aanduidingen op de kaarten goed na te zien om missingen te voorkomen en om deze desnoods te doen herstellen.

De jongelieden die Antwerpen bewonen, moeten zich den eersten keer in de Beurs aanmelden op 1 Maart aanstaande waar hun een briefje ter hand gesteld zal worden dat de datums aanduidt der volgende meldedagen.

Op 2 Maart is het de beurtder jongelieden van Berchem om 8.45 uur en die van Borgerhout worden er op denzelfden dag verwacht om 10 u. Door aanplakbrieven zullen de voorstedenbewoners bericht worden wanneer zij zich later aan te melden hebben.

Zij die verzuimen zich aan te bieden, loopen gevaar eene boet op te loopen van 4000 mark en 1 jaar gevang, deze twee straffen te zamen en in sommige gevallen nog meer.

GELDTESCH MET BANKNOTEN VERLOREN op Zaterdagavond ; aan den eerlijken vinder wordt eene rijke beloening toegezegd. Terug te brengen : Hoogstraat, 22. 3120

BEVOORRADING

DAGELIJKSCHE INLICHTINGEN

NATIONAAL KOMITEIT. — Morgen, Donderdag 14 Februari, is het de beurt voor de letters E, F, G en H.

Er is te bekomen :

Reuzel, een rantsoen van 600 gram, tegen fr. 3 ; Boonen, een rantsoen van 400 gr., tegen fr. 0.60 ; Rijst, een rantsoen van 200 gr., tegen fr. 0.30 ; Maisvlokken, een rantsoen van 200 gram, tegen fr. 0.20 ; Koffie, een rantsoen van 50 gram, tegen fr. 0.40.

— De verkoop van zachte beschuiten voor zieken en kinderen onder de twee jaar, het broodrantsoen missende, zal voortgezet worden aan de vastgestelde voorwaarden.

STADSMAGAZIJNEN. — Morgen, Donderdag 14 Februari, is het de beurt voor de letter C.

VISCHMARKT. — Morgen, Donderdag 14 Februari, wordt voor de nummers van 17.501 tot 25.000 bedeeld : 100 gr. Hollandsch spek of 80 gr. boter, aan 0.80 fr. het rantsoen.

Verder is er op de Vischmarkt te bekomen : 200 gr. gezouten visch, tegen 1 fr. ; 150 gr. leverworst, tegen 1 fr. ; 150 gr. kieken, tegen 1 fr. ; 500 gr. ingelegde prinsessen, tegen 0.90 fr. ; 500 gr. ingelegde boonen, tegen 0.90 fr. ; 1 kgr. ajuin, tegen 1.80 fr. ; 1 kgr. ingelegde komkommers, tegen 0.90 fr.

CITÉ. — Elke week kan men in de Cité, op den dag naar beliefte, bekomen :

100 gr. tomatten, aan fr. 0.20 ; Bruinenbloem, het pak van 220 gr., 3.50 fr. ; Groentenbloem, het pak van 220 gr., 3.50 fr. ; Bloem van erwten en boonen, het pak van 100 gr., 1.70 fr. ; Kieren (5 per persoon), het stuk, 0.50 fr. ; Tafelzout, het pak van 250 gr., 0.20 fr. ; Muskaatnoten, 3 voor 1.05 fr. ; Leverworst, de doos van 250 gr., 2.50 fr. ; Safraan, 2 kleine pakjes per huisgezin, aan 0.13 fr. het pak, tezamen 0.26 fr. ; Beziënsap, de flesch van een liter, aan 2.15 fr. ; Zeep, het stuk, 2.25 fr.

Er wordt geen azijn noch konfituur bedeeld.

GEHAKT VLEESCH. — Morgen, Donderdag 14 Februari, wordt voor de letters D, te beginnen met De Cleuter tot einde, E, F, G, I, O en Q gehakt vleesch bedeeld.

VERKOOP VAN GROENTEN. — In de verschillende lokalen zijn te bekomen : Ingelegde witte koolen, tegen 1.30 fr. het kgr. ; Roode koolen, tegen 1.40 fr. ; Savooien, tegen 0.80 fr. ; Selder, tegen 1.60 fr. ; Porei, tegen 1.60 fr. ; Prinsessen, tegen 2.40 fr. ; Snijboonen, tegen 2.40 fr. ; Bloemkoolen, tegen 1.20 fr. ; Tomatten, tegen 1.60 fr.

BOTERBEVOORRADING. — 18e bedeeling van een rantsoen van 1/16e kilo vanaf de letter A tot en met O voor de huisgezinnen welke genieten van de vet- en spekbedeeling door het Nationaal Komiteit.

35e bedeeling van een dubbel rantsoen of 1/8e kilo vanaf de letter A tot en met Z voor de huisgezzinnen welke de vetkaart inleverden.

De winkels 241 tot en met 275 worden heden van boter voorzien.

UIT BERCHEM. — VRIJE EN VOEDINGSBONS. — De personen, die vrije of voedingsbons bezitten en ze niet kunnen uitgeven vóór den 15n Februari, laatste geldigheidsdag, mogen ze inruilen tegen anderen ten lokale Hooge Weg op 15 dezer.

AFLEVERING DER KOLEN. — De kolen zullen afgeleverd worden op Donderdag, Vrijdag en Zaterdag dezer week.

UIT BORGERHOUT. — AJUIN. — De verkoop van ajuin wordt onafgebroken voortgezet. Zij, die er dus nog willen koopen, kunnen zich aanbieden wanneer zij het goedvinden.

MOSSELEN. — Mosselen zijn deze week te bekomen tegen 30 centiem het kilo bij F. Van Aken, 58, Gijselastraat ; H. Goovaerts, 93, Kweekerijstraat ; M. Pellegrims, 81, Kroonstraat en F. Verhoeven, 278, Turnhoutsche baan.

SCHOENBLOKKEN. — De verkoop van schoenblokken zal opgeheven worden op 31 Maart. Iedereen wordt dan ook dringend verzocht de aankoopen op tijd te doen.

KUNSTNIEUWS

TOONEEL

Koninklijke Nederlandsche Schouwburg

« *Sonna* », *Indisch tooneelspel in 3 bedrijven, van Jan Fabricius*

Weer een première. En Nederlandsch werk. Daarom willen wij er even nader over uitweiden.

Een officier van het Indische leger, Bartholomeus Velsen, heeft een inlandsche, afstammelinge van een vorstelijk geslacht, Sonna, tijdens een patrouiljetocht ontmoet, als vrouw tot zich genomen, en veertien schoone jaren met haar doorgebracht. Beider zoontje stuurde hij, toen die vier jaar oud was, naar Holland, om, door een Europeesche opvoeding, een « blanda », een blanke, van zijn jongen te maken. Tijdens een verlof, in 't moederland doorgebracht, leert Bart den flinken, tegen zijn zin ter wereld gekomen knaap liefhebben, en die liefde brengt hem op 't idee dat hij Njo, — zoo heet de jongen, — aan den invloed zijner inlandsche moeder moet onttrekken, opdat hij geheel vrij worde van wat den kleurling in de oogen van den West-Europeaan minderwaardig maakt, onder de leiding van de vrouw die hem opvoedde, tante Bèr-dié wil hij, zoo 't anders niet kan, tot vrouw nemen, huwen. En Sonna... moet heen. Dat leeren we uit een gesprek tusschen den teruggekeerden officier en zijn vriend Julius, assistent in I., en zóó staan dus de zaken bij den aanvang van 't stuk. De eigenlijke handeling wordt ingezet op 't einde van 't eerste bedrijf : Sonna wordt er van bewust, geleidelijk, dat haar kind geheel en al van zijn moeder vervreemd, en haar man voor haar liefde verloren is. Ze zal worstelen, om beide te behouden. Om haar zoon gaat ze naar een soort inlandsch waarzegger, om haar man hoopt ze op den liefde- en manemacht die de eerste sinds zijn terugkomst zal wezen. Maar Bart komt niet : hij twijfelt, zijn geweten laat hem niet met rust. Dan treedt Sonna, opgetooid om den geliefde te behagen, uit haar kamer, midden het tooverachtige, Indische maanlicht. Ze weét en berust. Maar als ze hoort dat het er om gaat haar kind van haar weg te nemen, worstelt ze weer, tot ze verneemt hoe ze bedrogen werd, hoe de afgelegde erkenning dat Njo Bart's zoon was, haar wettelijk haar zoon ontrooft, barst ze los, — en hier komt natuurlijk de tendenz te voorschijn, — voorspelt aan Bart dat Njo altijd Indisch bloed in zich zal blijven houden : « Jij hebt me mijn kind afgenomen ! » zegt ze tot den assistent Julius Overdiep, « Jij ! Met je wet ! Met een brief, dien ik niet lezen kan ! » En tegenover dien geweldigen hartstocht raakt Bart aan 't twijfelen... of hij wel goed deed. « Blijf dan hier, Sonna... als het waar is, dat de liefde van de moeder kan vergoeden, wat onze jongen bij jou zou missen, — blijf dan. Misschien heb je gelijk. In deze laatste paar minuten ben ik zelf ook gaan twijfelen ». En Sonna : « *Ik* heb geen twijfel meer. *Ik* heb maar een zekerheid : mijn man... en mijn kind... zijn nu van een ander » Bart : « Neem ze dan beiden terug, Sonna ». Sonna : « Ik kan niet nemen waar niet meer *is*. Ik zie mijn man niet meer zooals hij was. En de gedachten van mijn kind zijn zoo heel anders geworden, en in zijn hart woont nu een andere... (ze kan het woord « moeder » niet uitspreken). Mijn geloof in u... is weg. Mijn liefde voor u... is weg. Het denkt niet meer aan mij... Het is niet meer van mij. » (Ze snikt zacht.) Zoo gaat ze terug naar haar ouders toe ; en ze zal hen zeggen : « Hier is Sonna weer. Jaren geleden heeft haar christenheer haar gezegd, dat ze een koningskind was ; nu zegt haar christenheer, dat zij minder dan zijn tabakspijp en minder dan zijn hond is... Hij heeft mijn jeugd genomen... hij heeft mijn geluk genomen... de rest stuurt hij terug ».

Dat is dit mee tot de laatste behoorende tooneelwerken van Fabricius, nog nieuw, vermits het pas op 6 November 1916 in den Grooten Schouwburg te Rotterdam voor 't eerst werd opgevoerd.

Van hol melos en van konventioneele oppervlakkigheid is « Sonna », evenmin als « Dolle Hans », evenmin als « De Rechte Lijn » vrij. Een echt cliché b.v. die Julius Overdiep, een vrouwenhater... « Sinds die eene teleurstelling », die « niets van menschen kent », en ondertusschen den dramaturg Fabricius den goeden dienst van Bart's vertrouweling bewijst Hol melos vinden we b.v. in III :

Sonna : Dus... ik moet gaan.

Bart : Helaas, Sonna.

Sonna : Uw boeken moeten hier blijven

Bart : Hoe bedoel je ?

Sonna : En uw tabakspijp moet hier blijven... en ook uw hond moet hier blijven... want *u houdt van* uw boeken, *u houdt* van uw pijp, en u... *houdt* van uw hond. — Ik kan hoengaan.

Dat leidt ons niets verder. En zoo zijn er nóg plaatsen. Van zulk pathos schijnt Fabricius te houden.

Maar 't stuk is flink gebouwd, niet zoo lenig b.v. als Heyermans dat kan, hoekiger, scherper, maar niet minder stevig daarom. Dit weet Fabricius altijd met een bijna formalistische strengheid te behouden : de eenheid. Wist hij zóó ook de *diepere* eenheid te voelen en uit te werken, de tendenz zou hem niet zoo veelvuldig, — o.a. in « Dolle Hans », — parten spelen ! Hier is Sonna onbetwistbaar de hoofdpersoon : alles draait om haar. Ook de twee nevens haar staande personnage-groepeeringen : Niti-Prawiro ; Bart-Julius.

Er is ook veel fragmentarische schoonheid in « Sonna ». Met een echt Oostersche bedwelming hangt over II en III die maanlichtnacht, waarvan ze zooveel verwacht. Niti is een bekoorlijke innig-verkleefde lijfmeid.

Een opvoering dus, die we, na de letterkundige waarde, reeds met vrengde opteekenen.

De vertolking was over 't algemeen goed.

Mevr. Bertrijn, in de titelrol, behaalde een mooi en verdiend sukses. Haar mimiek en gebarenspel vooral waren puik, b.v. in 't slottooneel van 't eerste bedrijf ; verder in II, waar ze Njo zoo van haar vervreemd vindt. Naast haar deed heer Cauwenberg zich gelden als Bart : sober, prachtig spel. Mej. M. Bertrijn dient om de uitbeelding van Njo, vol frischheid en levendigheid, eveneens gelukgewenscht. Mevr. Noterman was als Niti goed, evenals heer Piet Janssens, die Prawiro vertolkte met de gewone typeeringskunst die we hem kennen.

Heer Bertrijn speelde den oppervlakkigen Julius Overdiep zeer oppervlakkig, miste menigmaal den toon ; kortom, was niet gelnkkig.

Vermelden we nog heer Angenot, als inlander Matupania.

De tooneelschikking was niet wat men wenschen kon. Fabricius vraagt « *in de verte* het gezicht op palmboomen en bergen ». Mocht dat niet beter worden gevolgd ?

Vooraf ging : « Jufvrouw Dol », een bedrijf van De Lattin, waarin dames Dilis-Beersmans en Janssens, en heeren Gorlé, Vandeputte, Jaaks en Schnitz hartelijk werden toegejuicht.

F. M.

BRIEFWISSELING

Aan den Heer Opsteller
van « Het Vlaamsche Nieuws »

Van morgend werd me uw blad voorgelegd (12 Febr.), waarin gesproken wordt over het incident tusschen den heer Justement en mij.

Al vooreerst houd ik eraan U mee te deelen dat ik niet, zooals in uw blad geschreven staat, hoogleeraar ter Hoogeschool van Gent ben, noch om 't even welke plaats bekleed.

Wat het incident zelf betreft, het is waar dat genoemde heer, mij nemende voor iets dat ik volstrekt niet ben, mij uitgescholden heeft. Ook ben ik het gansch met U eens als U zegt, dat het uitgesproken scheldwoord « slechts bevuilt wie het gebruikt ».

Ik heb den den heer Justement dan ook niets anders willen antwoorden dan « dat zulke woorden, komende van iemand als hij, me totaal onverschillig laten ». Ik weet wat ik waard ben, en dat de menschen die mij waarlijk kennen, mij hoogachten en liefhebben ; ik ben alleen gevoelig aan de denkwijzen van de eerlijke oprechte menschen.

Voorts heb ik het geval medegedeeld aan den zeer geachten heer Dr. d'Haenens, regent van het Stuyvenberg-gasthuis, — evenals aan den Raad van den Geneeskundige Kring, waar ik hoop dat mij gelegenheid verschaft zal worden aan te toonen hoe ik steeds in alles als rechtschapen man gehandeld heb.

U dankend voor de opname,

Dr. E. PEETERMANS.

TREKKINGEN

STAD ANTWERPEN (1903)

LEENING VAN 100.00.000 FRANK

89e Trekking. — 10 Februari 1918

De premies zijn de volgende nummers ten deel gevallen :

R. 25853 Nr. 20 uitkeerbaar met fr. 25.000
R. 10586 Nr. 9 » » 2.500
R. 2061 Nr. 3 » » 500
R. 34395 Nr. 4 » » 250
R. 3164 Nr. 25 » » 250

Obligatiën uitkeerbaar met 200 frank :

Reeks	N.	Reeks	N.	Reeks	N.	Reeks	N.
374	5	374	12	374	24	2061	12
2753	11	4175	20	7183	3	18578	20
21956	10	32410	21	33625	4	34395	5
37622	11	39462	1	39478	7		

Obligatiën uitkeerbaar met 150 frank :

Reeks	N.	Reeks	N.	Reeks	N.	Reeks	N.
2753	2	7229	4	7433	1	7433	13
10586	24	16909	3	21956	25	22997	8
22997	9	24209	15	25692	2	25853	6
25853	9	32170	18	32170	24	34395	14
37622	19	39462	4	39462	6	39462	17

Buiten dit zijn de vogende reeksen uitkeerbaar met 110 frank :

374	2061	2753	3164	4175	4622	7183
7229	7433	9332	9498	10586	15118	16124
16909	18448	18578	19482	21956	22997	25209
25692	25853	32170	32410	33625	34395	37622
39462	39478	39621				

De uitbetaling heeft plaats vanaf 1 Mei 1918.

Maatsch., Kunstavonden, enz.

OUD-LEERLINGENBOND SCHOOL 7. — Zondag 17 Februari 1918, om 7 uur 's avonds (torenuur), Gezellige Liefdadige Muziekavond, in de feestzaal van het lokaal « Laurent », Anselmostr., 67, met de belangloze medewerking van verschillende gekende liefhebbers en liefhebsters, ten voordeele van de « Menschlievende instelling tot zedelijken en stoffelijken steun der schamele arme kinderen ». — Tot slot : Verloting van prachtige voorwerpen, geschonken door liefdadige personen. — Inkom vrij.

LIB. JONGENSGENOOTSCHAP 8e WIJK. — Het feestje voor de kinderen ingericht in de Meisjesschool der Verschansingstraat, bekwam een overgroot sukees. De tooneelafdeeling, onder leiding van den heer Frans Van Gool, van den Kon. Ned. Schouwburg, voerde in de beste voorwaarden op, het blijspel « Een Artist in Nesten ». Wanneer nog zulke feestjes?

LIB. MEISJESGENOOTSCHAP 8e WIJK. — Op Zondag, 17 Maart, zal deze instelling in de feestzaal Laurent, Anselmostr., 67, een gezellig feest geven voor de kinderen en hunne ouders. Ongetwijfeld zal het er wederom aan geen volk ontbreken.

LIB. FANFAREN DE ZUIDSTER. — Woensdag, 13 dezer, algemeene herhaling ten lokale « De Solsleutel », Brederodestr., 138.

UIT KONTICH. — *Openbare Voordracht.* — Voor een keurig en uitgelezen publiek, gaf de Heer Raf. Van de Velde, een zaakrijke openbare voordracht over het « Vlaamsch Toongel », in het lokaal Het Vlaamsch Huis.

Na een streng overzicht gemaakt te hebben van den toestand van ons Volk, na de omwenteling van 1830, gaf hij ons een duidelijk denkbeeld in welken armzaligen staat ons Vlaamsch Tooneel zich bevond. Het was zooals het Volk zelve, dat hield aan onzinnige vermaken, aan weinig geestelijk heropleven, het Vlaamsche Volk mistte een nationaal Vlaamsch voelen, het was verzonken in den lagen poel van zwendelarijen en onnuttig gezwier. In dien verneederden toestand werd toch door enkele heldere geesten een heropbeuring van ons Vlaamsch Tooneel gewaagd, en zoo kregen wij een Hippoliet Van Peene. Hij besprak de werken van dezen vruchtbaren tooneelschrijver. Verder kwamen aan de bespreking : Van Driessche, Sleeckx, Roeland, Verraseyen, Delcroix, Geiregat, Bruylants, maar vooral Felix Van de Sande.

Eindelijk ontmoette men August Hendrikx, om over te gaan tot Nestor De Tière en Frans Gittens. Dezen hebben vooral gewerkt om eenige fijngevoeligheid te bekomen, alsook strevende naar het realisme.

Echter de fijne parels die de Vlaamsche Tooneelliteratuur voortbracht waren « Jezus de Nazarener », van Rafaël Verhulst ; « Starkadd », van Alfred Hegenscheidt, en « Gudrun », van Albrecht Rodenbach. De spreker maakte de ontleding dezer me